

že si žalobkyně nesmí z nadačních listin činit opisy. Ostatně sdělil právní zástupce žalobkynin Dr. H., advokát v C., že mu Dr. S. na jeho dva dopisy v té příčině ani neodpověděl. Také přednesy, které žalovaný svým právním zástupcem učinil o vzniku a osudu dotčené nadace, nestačí, ježto jim schází garancie přísahy, která jest právě účelem žaloby podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., a k takové přísaze se žalovaný nenabídl. Odvolací soud jen mimochodem uvádí, že není bez významu, že jde o rodinnou nadaci zřízenou v cizině, zdejšímu soukromému právu neznámou a tedy o samostatnou právnickou osobu, jejíž domicil i jmění jest v cizině, a že žalobkyně ani netvrdila, zda účinky rodinné nadace zřízené a domocilované v cizině mají nastati v tuzemsku a jaká jiná oprávnění, která by odůvodňovala její soukromoprávní zájem uznaný i tuzemským právem, jí z této nadace vzešla. Všecky tyto okolnosti jsou však pro tento spor nerozhodné. Ježto oprávněnost žaloby na složení vyjevovací přísahy je již samým přednesem žalovaného dostatečně prokázána, nebylo třeba prováděti ještě další důkazy, jichž neprovedení žalovaný v odvolacím spise vytýká jako vadu řízení, a bylo obnoviti rozsudek prvního soudu, správně a výtižně odůvodněný. První soud ve smyslu čl. XLII, odst. 3 uv. zák. k c. ř. s. přerušil podle § 190 c. ř. s. řízení, pokud se žalobkyně domáhá na žalovaném vydání nadačních listin nebo jejich ověřených opisů a složení podrobného účtu o majetku nadačním. Odvolací soud na stížnost žalovaného toto usnesení zrušil, avšak jen podmíněně, jestliže totiž odvolací rozsudek stran složení vyjevovací přísahy nabude právní moci. Poněvadž však nyní rozsudek ten byl změněn, bude musiti odvolací soud znovu o stížnosti té rozhodnouti.

Čís. 17426.

Vyživovací povinnost nemanželského otce k nemanželskému dítěti trvá dále, pokud se týče obživne, není-li dítě pro duševní nemoc samo s to, aby využilo svých pracovních schopností k vlastní obživě.

Pokud nelze mluvit o způsobilosti dítěte k samostatné výživě.

(Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv II 332/39.)

Žalobce (nemanželský syn žalovaného), 25letý, vyučený obchodní příručí, domáhá se na žalovaném placení výživného tvrdě, že pro duševní a nervovou poruchu nemůže nikde najíti výdělků. Pro svou chorobu jest nestálý v práci, trpí velikášstvím, bez peněz uzavírá vagonové objednávky, což způsobilo, že není s to vykonávati jakékoliv zaměstnání, jež by ho mohlo uživiti. V roce 1928 byl prý pro duševní chorobu 6 neděl v ústavu choromyslných. Nemá žádného majetku, naproti tomu jest žalovaný majitelem prosperujícího módního závodu, spoluvlastníkem nemovitosti a jeho měsíční příjem činí nejméně 5.000 K. Proti žalobě namítl žalovaný, že se postaral o to, aby žalobce nabyl možnosti řádného výdělků, poskytl mu odborné vzdělání na obchodní škole, opatřoval mu místa u různých firem. Žalobce se však pro svou těkavou povahu a lenost

neudržel nikdy v zaměstnání, jest však výdělečné činnosti schopen, a pokud nemůže najít zaměstnání, zavínil si to sám, poněvadž svými vlastnostmi v kruzích zaměstnavatelů stal se známým a tito při značné nabídce pracovních sil nemají zájmu na tom, aby zaměstnávali osobu nespolehlivou. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce jest sice vyučen jako obchodní příručí, nemůže však toto zaměstnání vykonávat vzhledem k tomu, že se v něm vyžaduje přesnost, uctivost, ochota. Podle názoru odvolacího soudu neznamená to však, že by žalobce nemohl být výdělečně činným jiným způsobem. Žalobce jest tělesně úplně zdrav, může pracovat, a proto v nejhorším případě může si vydělávat na sebe jako dělník, třebaž v pracovních táborech pod určitým vedením a kázní, poněvadž jeho duševní choroba není takového rázu, že by nemohl pracovat. Naopak je v jeho zájmu, aby byl k práci veden a nucen (tak zvaná léčba prací), zejména když žalobce sám není s to svých pracovních schopností využít k vlastní obživě. Když žalobce nebude mít naděje, že mu někdo bude platit nějaký bezpracný důchod, čímž by jeho lenivost byla ještě podporována, jistě se bude snažit, nemaje odnikud podpory, aby jako dělník nebo v jiném podobném zaměstnání si vydělal na svou obživu. Alimentační povinnost obžalovaného by snad nastala teprve tenkrát, když by choroba žalobcova vypukla v té míře, že by žalobce se stal invalidním, tedy k práci nezpůsobilým, kterýžto případ u žalobce ještě nenastal. Pokud pak by se snad nemoc u žalobce projevila periodicky, bude vzhledem ke svému zaměstnání podporován po dobu své nemoci od sociálních institucí.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Vyživovací povinnost nemanželského otce trvá podle obdoby § 141 obč. zák. (§ 7 obč. zák.) tak dlouho, dokud dítě není s to, aby se samo živilo. Slozům prvního odstavce § 141 obč. zák.: »dokud se nemohou samy vyživovati« jest rozumět tak, že jest otec zproštěn povinnosti, uložené mu v § 141 obč. zák., nabylo-li dítě způsobilosti k samostatné výživě. Způsobilost nemanželského dítěte k samostatné výživě nenastává již dosažením určitého věku dítěte, nýbrž jest jí stanoviti pro každý případ zvláště; nastává, jakmile se dítě po náležitě přípravě stane schopným zvolené výdělečné zaměstnání plně vykonávat. Vyživovací povinnost nemanželského otce končí, jakmile se děti mohou samy vyživovati. Ale tato povinnost, tkvící v rodinném poměru nezaniká tím konečně, nýbrž obživne, jakmile dítě, které se již samo mohlo vyživovati, není s to nadále tak učiniti. Posuzuje-li se věc s těchto právních hledisek, jest uznati, že žalovaného stihá vyživovací povinnost vůči žalobci. Vždyť napadený rozsudek výslovně zjistil na základě znaleckého posudku, že žalobce, nemanželský to syn žalovaného, následkem duševní nemoci (dementia praecox) není sám s to využití svých pracovních schopností k vlastní obživě. Okolnost, že žalobce je schopný práce, jak napadený rozsudek zjišťuje z téhož znaleckého posudku, je pro posou-

zení vyživovací povinnosti žalovaného nemanželského otce s hlediska §§ 141, 166 obč. zák. nerozhodná, když žalobce své pracovní schopnosti podle rozsudkového zjištění nemůže sám k výdělečné činnosti využít. Způsobilost k samostatné výživě není dána, jak odvolací soud má mylně za to, případným využitím pracovní schopnosti duševně chorého nemanželského dítěte pod vedením jiné osoby, jak se o tom zmiňuje také znalec, mluvě o »léčbě prací«, neboť způsobilost vlastní výživy musí býti úplná (srov. rozh. čís. 12506 Sb. n. s.), čemuž by tak při »léčbě prací« nebylo. Není-li žalobce následkem své těžké duševní choroby s to sám se zaměstnávatí účelně a cílevědomě, není také schopen žádné odpovědnosti za převzatý úkol, a pak nelze mluvit o způsobilosti k samostatné výživě, třebaže by byl schopen pracovatí za dozoru a vedení jiné osoby při tak zvané »léčbě prací«. Věc zatím není zralá k rozhodnutí, poněvadž první soud v důsledku zamítnutí žaloby z důvodu, že žalovaného nestíhá vyživovací povinnost, se vůbec nezabýval výší vyživovací povinnosti, po případě způsobem jejího plnění.

Čís. 17427.

Byl-li kočí poškozen koněm, jež znal a opatroval, a konal-li tedy práce, spadající do jeho zaměstnání a nepřesahující jeho schopnosti a síly, neručí zaměstnavatel za škodu kočímu vzešlou podle §§ 1320 a 1157 o. z.

(Rozh. ze dne 19. října 1939, Rv I 355/39.)

- Žalobce, jenž byl zaměstnán u žalovaného jako kočí, domáhá se na žalovaném podle § 1320 obč. zák. náhrady škody, způsobené mu koněm při opatrování koně. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Odvolací soud, jenž převzal skutková zjištění prvního soudu, zjistil, že žalobce koně dobře znal, že věděl, že kůň při čištění a obsluhování jest nepokojný a někdy kouše a, že při strojení koně, při němž se podle tvrzení žaloby žalobci úraz stal, není třeba žádných zvláštních opatření, dále, že žalobce uměl s koňmi zacházeti a že sloužil již od listopadu u žalovaného jako kočí. Jest proto i správným závěr odvolacího soudu, že žalovaný splnil povinnost uloženou mu podle § 1320 obč. zák., neboť chovatel zvířete jest povinen učiniti jen taková opatření, která lze rozumně žádati se zřetelem na potřeby denního života (č. 13855 Sb. n. s.) a žalovaný nebyl povinen, aby se při strojení koně staral o nějaká zvláštní opatření. Ostatně žalobce jako kočí byl poškozen zvířetem, jež znal a opatroval, konal tedy práce spadající do jeho zaměstnání a nepřesahující jeho schopnosti a síly, a za takovou škodu neručí zaměstnavatel ani podle § 1157 obč. zák. (č. 822 Sb. n. s.).